

ΚΑΙ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

ΤΟ ΓΕΓΟΝΟΣ, πώς από την αρχή της Δελφικής προσπάθειας ως με σήμερα, η κυριότερη μέριμνά μου εΐτανε να δόσω την πρώτη θέση στην Ιεραρχία των πανάρχαιων πνευματικών αξιών του Έλληνικού πολιτισμού, ως αξιών καθολικής αποστολής έξω από τόπο και από χρόνο, έκαμε κάποιους να σκεφθούνε πώς η Δελφική προσπάθεια δεν στηρίζεται στην τωρινή ιστορική πραγματικότητα και δεν βρίσκεται σε οργανική επαφή, είτε με τις γενικότερες ανάγκες του καιρού μας, είτε, ειδικότερα, με τις πιο άμεσες κ' επείγουσες ανάγκες αυτού του ίδιου Έλληνικού λαού.

«Ποιός μπορεί να είναι τάχα, έλεγαν, ο σύνδεσμος του Δελφισμού, με την πολιτική και την κοινωνική ζωή του τόπου ;»

Άλλά στο μεταξύ, οι ίδιοι αυτοί δεν διερωτήθηκαν καθόλου, από που μπορεί να υπάρξει ο οργανικός και αυθεντικός έτοιμος σύνδεσμος της Ελλάδας με τα αίτήματα της σύγχρονης ζωής. Και πρό παντός, δεν διερωτήθηκαν ολότελα, ποιός θάτανε, η ποιός είναι δικαιοματικά και οργανικά για την Ελλάδα, ο απαραίτητος ιστορικός άξονας, γύρω απ' τον όποιον θά αναπτύσσονταν ο σύνδεσμος αυτός.

Γιατί, αν έβάζαν την έρώτηση αυτή στον έαυτό τους, έστω και όχι με τον πλήρη αντικειμενικόν έλεγχο που χρειάζεται, θά δείχνανε τουλάχιστον πώς ξέρουν ότι υπάρχει απαραίτητα η ανάγκη ενός άξονα για μας, όπως υπάρχει, πολύ ή λίγο, η ανάγκη ενός τέτιου άξονα ιδεατού για όλους τους λαούς, για ν' ανεβεί τριγύρω του σιγά—σιγά η καρποφόρα άμπελος της σύγχρονης πνευματικής και ιστορικής ζωής του τόπου. Κι' από τη στιγμή που θά κατείχανε τη στοιχειώδη αυτήν αλήθεια, θά νάταν πλέον περισσότερο από φανερό γι' αυτούς πώς ο άξονας αυτός δεν θά μπορούσε, βέβαια, νά ναι ούτε εισαγωγικό έμπόριο, ούτε φιλολογία, ούτε επινόηση της στιγμής, ούτε, έξ ίσου, κάτι αυθαίρετον ή δανεικό. Κι' από τό σημείον αυτό ως τό σχετικό τελειωτικό συμπέρασμα, δεν θά τους χρειαζόνταν, τότε, παρά ακόμα ένα βήμα. Όποτε, θά διαπίστωναν ότι τον άξονα αυτό δεν είναι απόλυτα σε θέση να τον δώσει ή τον καθορίσει όποιαδήποτε περιφερειακή ιστορική επίδραση, και ότι, έφ' όσον ένας λαός δεν αποχτά τη συνολική επίγνωση της ιδιαίτερης δημιουργικής και Έθνικής παράδοσής του, που έχαλκεύθη μαζί με την ασύντριφτη άλυση μύ-

ριων έσωτερικών του συνθηκών και γεγονότων στο διάστημα των αίωνων και έφ' όσον έχει από ξένες επιδράσεις μειωμένη τη συναίσθηση των άνωτερων κοινών του συμφερόντων, όχι μοναχά δε βρίσκεται σε θέση να ύψώσει ανάμεσα του αυτόν τον άξονα για τον ίδιο του έαυτό και για την ανθρωπότητα, αλλά τοθ είναι πεπρωμένο να δουλεύει άνεδαφικά και παρασιτιστικά σε ξένες ιδεολογίες και σε ξένα συμφέροντα της ώμότερης και πιο άγονης γι' αυτόν μορφής.

Καμιά, λοιπόν, άμφιβολία έπειτ' απ' αυτό, ότι τον άξονα της ανάτασης ενός λαού προς την ίδια του την αναγέννηση και έπομένως και για τη γόνιμη θέση του μες στη δημιουργική ζωή της ανθρωπότητας, μπορεί να τοθ δώσει μόνο μια έντελώς άνωτερη και ένιαία συνείδηση της βαθύτερης δημιουργικής παράδοσής του, *μια συνείδηση που να κατέχει ζωντανά μέσα της την υπέρτατη δυνατή ένταση της δημιουργικής θέλησης και τα άνώτατα αίτήματα του λαού αυτού*, ώστε τη θέληση και τα αίτήματα αυτά, να μπορεί να τα θέτει αντίκρυ από τουτον τό λαό, ως σταθερούς πόλους του δημιουργικού του και έκπολιτιστικού προσανατολισμού.

Και τι τότε, διαισθητικά, τουλάχιστον, βεβαιότερο—και λέω διαισθητικά, γιατί η λεπτομερειακή αντικειμενική και ιστορική επίγνωση είναι αδιάρθρωτη ακόμα για πολλούς—πώς ο Δελφισμός μπορεί να προσφέρει σήμερα στον έλληνικό λαό, τον πληρέστερο πνευματικό και δημιουργικό άξονά του, άξονα όπου στηρίζει τη μια άκρη του στον πόλο των καθολικών έκπολιτιστικών άρχών του έλληνισμού και την άλλη στις βαθύτερες δυνατότητες συνολικής ανάτασης της σύγχρονης έλληνικής ζωής. Κι' έπομένως και της νόμιμης συσχέτισής της με τη βαθύτερη δημιουργική ζωή όλων των άλλων σύγχρονων λαών ;

Μόνον λοιπόν άνθρωποι κακής πίστης, ή που δεν έχουν πραγματοποιήσει μες στον ίδιο τους έαυτό με απόλυτη ήθική σαφήνεια τη βαθύτερη έσωτερική ενότητα της έλληνικής δημιουργικής κληρονομίας, μπορεί ν' άμφισβητήσουν πώς μια Ίδέα, ή όποια ξεκινά οργανικά από τα βάθη των αίωνων—αλλάζοντας βέβαια, μέσα από τις διάφορες ιστορικές συνθηκες χρώμα και μορφή, αλλά ποτέ πρόθεση και ουσία—και που καταλήγει να βρίσκει μια γενικότερη απήχηση στον καιρό μας τόσο μες στον ίδιο Έλληνικό λαό, όσο και στη συνείδηση των

ἐκλεκτότερων πνευματικῶν στελεχῶν τοῦ κόσμου ἀνεξάρτητα τόπου καὶ φύλης, δὲν εἶναι μιὰ ἰδέα, ποῦ ἀκουμπᾶ με γνήσια γεννητικὴ δυναμικότητα στὸ ζωντανὸ ἱστορικὸν ἐπίπεδο τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ μόνον κακῆς πίστεως ἄνθρωποι, ἢ, ἐπαναλαμβάνω, ἄνθρωποι ποῦ δὲν πραγματοποιήσαν μέσα τους τὴ βαθύτερη δημιουργικὴ ἐνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὥστε ἡ ἐνότητα αὐτὴ νὰ τρέχει μες στὶς φλέβες τους σὰν αἷμα, μποροῦν νὰ ἐπιμένουν, διατυμπανίζοντας στοὺς ἀνιδεοὺς, πὼς ἡ Δελφικὴ Ἰδέα ἐπιδιώκει «ἐπιστροφὴς στὸ παρελθόν». Ὁχι, ἀπόλυτα ὄχι. Ἡ Δελφικὴ Ἰδέα, θέλει, βέβαια, νὰ δώσει στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ τὰ αὐθεντικότερα στηρίγματα τῆς αὐτοαναγνώρισής του, ὄχι γιὰ νὰ τοῦ προσφέρει ἀκόμα ἀφορμὲς κούφιου αὐτοθαυμασμοῦ καὶ ἰκανοποίησης ἀλλὰ, ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, γιὰ νὰ τοῦ δείξει πὼς ἡ Ἑλληνικὴ πνευματικὴ κληρονομία, χάρις στὴν ὑγιέστατη ἐσωτερικὴ τῆς σύνθεση, εἶναι ἰκανὴ, ὅπως εἶπα καὶ ἄλλοτε, νὰ προσαρμόσει τὸ μυαλό μας με ἀκρίβεια θαυμαστῆ, στὴν ὁποιαδήποτε πραγματικότητά τῶν πνευματικῶν καὶ ἱστορικῶν μεταμορφώσεων τοῦ κόσμου, κι' ἀπ' τὴν ἄλλη, νὰ τὸν σπρώξει πρὸς τὸ ζῦπνημα τῶν πιὸ συγκεκριμένων σύγχρονων δημιουργικῶν του αἰτημάτων καὶ τῶν πιὸ ἀμέσων εὐθυνῶν του. Θέλει νὰ σηκώσει τὸν πέπλο τοῦ ἀδύτου τῆς κληρονομίας αὐτῆς μπρὸς σὲ ὄλους τοὺς ὑπεύθυνους σὲ σκέψη, δράση ἢ στάση, γιὰ νὰ τοὺς δείξει ὅτι ἀπὸ τὰ τεῖχη αὐτοῦ τοῦ ἀδύτου, κρέμονται προαιώνια καὶ ἄφθαρτα, **ὄλα τὰ δπλα τοῦ ἄρτιου Κοινωνικοῦ Δόγμου**. Καὶ θέλει νὰ ἀνακαθιερώσει δημιουργικά, ἓνα στίβο παγκόσμιας πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς συνάντησης χάρις στὴν ὁποία, τὸ ἀπ' ὄλες τὶς πλευρὲς ἀντιμετώπισμα τῶν αἰώνιων προβλημάτων τῆς ἀνθρωπότητας, νὰ ἀποκαλύπτει, κατ' ἀνάγκη ὄλα τὰ σημεῖα τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ τοῦ καθολικοῦ συνδέσμου ποῦ ὑπάρχει ἀνάμεσόν τους καὶ νὰ ὠθεῖ πρὸς τὴν πιὸ ἀφαντίστη καὶ τὴν πιὸ φανερά ἀλληλέγγυα τοποθέτηση καὶ λύση τους. Θέλει δηλαδή, νὰ συνεργασθεῖ **βιολογικά** με ὄλες τὶς ζωσες ἠθικὲς καὶ πνευματικὲς δυνάμεις τοῦ κόσμου, γιὰ τὸν ἴδιον ὑπέρτατον ἀνθρώπινο σκοπὸ.

Φυσικὰ δὲν πρόκειται σ' ἓνα σύντομο ἄρθρο, σὰν αὐτό, νὰ δώσω ὄλοτελα τὸ πρόγραμμα ποῦ ἡ Δελφικὴ προσπάθεια σκέπτεται ν' ἀκολουθηθεῖ γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν προορισμὸ

ποῦ ἔχει τάξει στὸν ἑαυτὸ τῆς. Ἡ βαθμιαία προβολὴ καὶ ἡ ἀναλυτικὴ διαφώτιση τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἀποτελεῖ κεφάλαιο, ποῦ σὰ σκέψη καὶ σὰν πράξη, δὲ μπορεῖ παρά ν' ἀναπτυχθεῖ με τὸν καιρὸ. Σκοπὸς τοῦ ἄρθρου τοῦτου εἶναι μονάχα νὰ δείξει, με συνοπτικοὺς ἀλλὰ ἀκέραιους καὶ εὐκολονόητους στοχασμοὺς, τὸν αὐτάγγελτο σύνδεσμο ποῦ ἔχει ὁ Δελφισμὸς με τὴ σημερινὴ Ἑλληνικὴ καὶ γενικώτερη πραγματικότητα. Τόσο τὸ καλύτερο, ἂν αὐτὸ τὸ ἀποδεχτοῦνε σὰν ἀξίωμα, ὅπως καὶ εἶναι, ὄλοένα περισσότερες ψυχές. Πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἀρκετὸ ὅτι ἐνῶ ἡ γενικὴ διαίσθηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀναγνωρίζει ἀπόλυτα τὴν ἐντελῶς ἀνιδιότελη καὶ ἀνώτερη πνοὴ τῆς Δελφικῆς προσπάθειας καὶ ὅτι ἐνῶ ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἔχει ὑψωθεῖ σὲ πίστη σὲ πολλὰς ψυχὰς τῶν κορυφαίων πνευματικῶν τοῦ κόσμου στελεχῶν, ἀρχίζει ἤδη νὰ διαγράφει με ὑπεύθυνη σαφήνεια τὸ συμπέρασμα τῆς μες στὸ βάθος ἀρκετῶν καὶ ἀληθινὰ ἐπίλεκτων Ἑλληνικῶν ψυχῶν. Συμπέρασμα ποῦ θὰ μπορούσε νὰ συνοψηθεῖ σ' αὐτὰ τὰ λόγια :

«Πὼς ἡ ζωντανή, ἡ μεγάλη, ἡ καθαυτὸ «κοσμοχαρῆς», ἀλλὰ καὶ τέλεια ἀνεργάτιστη ἀπὸ στοιχεῖα αὐτοτοποθέτησης καὶ αὐτοαναγνώρισης τῆς νεοελληνικῆς ψυχῆ—ἡ ὁποία καὶ γιὰ τοῦτο παίζει, ἀλλὰ καὶ παίζεται διαρκῶς, ἀπὸ ὄλα τὰ ἐπιφανειακά ρεύματα τῆς σύγχρονης ἱστορίας, τῆς σύγχρονης σκέψης καὶ τῆς σύγχρονης ζωῆς—θὰ ἦταν ἐντελῶς ἀδύνατο νὰ συγκεντρωθεῖ στὴ ριζικὴ ἀποστολὴ τῆς, νὰ τὴν κατανοήσῃ καὶ τὴν δημιουργήσῃ, ἀνάλογα με τὴν ἀνησυχία, ποῦ μέσα τῆς ἔσπάζει, δὲν σταθεῖ ἀντικρὺ τῆς ἓνα ζωντανὸ ρυθμιστικὸ

Παράδειγμα. Ἐνας στίβος δηλαδή, μιᾶς σύνθετης ὑπερεπαγγελματικῆς διανοητικῆς, ψυχικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀποστολῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖο οἱ ἐνεργοὶ πνευματικοὶ ρυθμοὶ ποῦ θὰ τὸν διέπουν νὰ πασχίσουν νὰ ἀνακαλέσουν τὴν Ἑλληνικὴ Νεότητα καὶ ὄλοκληρον τὸν ἑλληνικὸ λαὸ, ἀπὸ τὴν ἀδιάκοπη, ποῦ ὑφίστανται διαρροή, πρὸς τὴν κατὰκτηση μιᾶς σταθερῆς συνειδητοποίησης, ποῦ ὀφείλουν νὰ χουε ὄλοι οἱ Ἕλληνες ὡς κληρονόμοι καὶ ὡς ἐργάτες μιᾶς ὑπεύθυνης ἱστορικῆς ζωῆς». Καὶ αὐτὸ τὸ στίβο, εἶναι ποῦ σήμερα ζητεῖ νὰ δημιουργήσῃ καὶ θεμελιώσῃ γιὰ ὄλους στὴν Ἑλλάδα, ἡ καθαρά γεννητικὴ πνοὴ τοῦ Δελφισμοῦ.

(Φωτ. ΓΑΖΙΑΔΗ)